

НАПРЯМ 9. ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ У КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ

Доротюк В. І.

*кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділу профільного навчання*

**Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна**

Сучасна школа має завдання бути зорієнтованою на підготовку випускника, інтегрованого в суспільство. Для цього у педагогічному процесі головна ставка робиться на визначення здібностей учня та формування гармонійно розвиненої особистості, що є предметом психології. Отже, для реалізації компетентісно орієнтованого навчання необхідно об'єднати зусилля всіх освітніх структур в створенні науково-методичної бази для використання, як педагогіки, так і психології. *Процес підготовки учнів до майбутнього професійного вибору (а це і є умовою інтеграції) називається навчально-виховним.*

Особливої уваги потребують програми взаємодії педагогіки і психології – як навчання, так і виховання. Отже, слід зупинитися на вихованні. Це зараз – одна із найслабших ланок, не забезпечена ніякими науковими розробками, які б базувалися на реальному стани речей. Для рекомендації програм виховання та відповідних методик, ми повинні знати, з ким маємо справу і на кого реально розраховувати при створенні науково-методичного забезпечення виховної роботи. На жаль, експериментальні дослідження та їх результати по темі основних характеристик навчальних можливостей, життєвих цінностей та мотивів діяльності сучасних учнів, нам не вдалося знайти у вітчизняній науковій літературі.

Але, проводячі власні дослідження із попередньої теми, ми впевнилися, що ці характеристики сучасного учня відрізняються, як за віком, так і за територіальними ознаками. А це говорить про необхідність формування єдиного навчального і виховного простору із врахуванням індивідуальних елементів, властивих конкретній місцевості.

Важливим є науковий та організаційний супровід такого формування та необхідність розробки концепції та механізму її (концепції) реалізації. В основу концепції слід покласти: аналіз змінного соціокультурного середовища, мотиваційної сфери та ціннісних орієнтацій об'єктів-суб'єктів освіти [1]. Слід проаналізувати програмно-методичну та навчальну літературу та якість підготовки

педагогічних кадрів і їх здатність відповідати вимогам сучасного розвитку суспільства. Такий аналіз допоміг би на карті України відмітити відповідні результати проведеного обстеження освітнього простору. Далі слід провести корекцію, а саме: визначити загальні правила для єдиного навчально-виховного простору та власні (місцеві), які пов'язані з традиціями даної території. Формувати програму психолого-педагогічної взаємодії в школі потрібно, спираючись на різноманітність характерів та об'єднуючу сучасність. Які розділи із психології знадобляться вчителю? *По-перше* – це вікові особливості (тобто вчителі при спілкуванні з учнями повинні враховувати їх межі уваги, пам'яті, сприйняття, стиль мислення). Для кожного класу вчитель повинен мати інший набір методів та аргументів, адже різниця в рік дає на виході зовсім інші психофізіологічні параметри [2]. *По-друге* – психодіагностика. Це вміння визначати силу нервової системи, рівень шкільної тривожності, рівень та направленість інтелекту, наявність і вид творчого потенціалу школяра; і відповідно до результатів діагностики, вибудовувати ефективну систему виховання, розраховану впливати на цих, конкретно, дітей. *По-третє* – основи профорієнтаційної роботи, тому що правильний вибір професії робить людину щасливою, а суспільство безпечним. Цінність компетентісно орієнтованої освіти полягає у всебічному розвитку учня, його вірному професійному виборі та пізнанню нового при вивченні предметів – такі результати міжнародного експерименту отримав Равен.

Четвертим важливим розділом психології для педагогів є психологічні особливості професії педагога та професійна деформація педагога. Деформації розповсюджуються на всі сторони фізичної та психічної організації людини, які змінюються під впливом професії [3].

Проблема взаємодії психології та педагогіки в освітній сфері мало розроблена у сучасній науці, як в теорії, так і у практичному застосуванні. Деякі вчені підходять до цього питання спрощено, механічно, незацікавлено. Але ж взаємодія цих наук є основою для засвоєння значної сукупності знань при формуванні культурної та моральної особистості та передбачає пошук нових засобів в розвитку системи освіти, що забезпечує широкі пізнавальні можливості для підростаючого покоління та простір для творчих пошуків.

Література:

1. Митькін А. А. *Шляхи психологічного пошуку*. М., 2009. – 240 с.
2. Лурія А. Р. *Психологічна спадщина*. М., 2003. – 431 с.
3. Ільїн Є. П. *Диференціальна психологія професійної діяльності*. П., 2008. – 432 с.